

Valsts ieņēmumu
dienests

Informatīvais materiāls

Personiskā manta, kas iegūta mantojumā (Regulas Nr. 1186/2009 17.–20. pants)

Personīgajai mantai, kas iegūta mantojumā, var tikt piemērots ievadmitas nodokļu atbrīvojums.

Pārvietojot personisko mantu, kas iegūta mantojumā, no trešās valsts uz Eiropas Savienību, ir svarīgi zināt, ka noteiktos gadījumos šādu mantu var atbrīvot no ievadmitas nodokļiem. Regulas (EK) Nr. 1186/2009 17.–20. pants paredz īpašus nosacījumus, saskaņā ar kuriem šāda atbrīvojuma piemērošana ir iespējama.

Atbrīvojums attiecas uz personisko mantu, kas ir likumīgi iegūta mantojumā un paredzēta personīgai lietošanai vai mājsaimniecības vajadzībām. Lai piemērotu atbrīvojumu, ir jāiesniedz attiecīgi dokumenti, kas apliecina mantojuma faktu, un jāievēro citi regulā noteiktie nosacījumi.

Personiskā manta nozīmē visu mantu, kas paredzēta attiecīgo personu personiskai lietošanai vai arī to mājsaimniecības vajadzībām.

Persona, kuras **pastāvīgā dzīvesvieta ir Savienības muitas teritorija**, ar atbrīvojumu no ievadmitas nodokļiem var ievest personiskās mantas, kas iegūtas mantošanas ceļā.

Par personisko mantu, kas ietilpst mirušā mantojumā, tiek uzskatīti:

- mājsaimniecības priekšmeti, t. i., priekšmeti, kas paredzēti personiskai lietošanai, mājsaimniecībā izmantojama veļa, mēbeles un aprīkojums, kas paredzēts attiecīgo personu personiskai lietošanai vai to mājsaimniecības vajadzībām;
- velosipēdi un motocikli, privāti mehāniskie transportlīdzekļi un to piekabes, dzīvojamās piekabes, izpriecu kuģi, privātas lidmašīnas, mājdzīvnieki un jājamdzīvnieki;
- mājsaimniecības preču krājumi ģimenes dienīšķām vajadzībām;
- pārnēsājami lietišķās mākslas vai brīvo mākslu darbarīki, kas attiecīgai personai vajadzīgi tās arodam vai profesijai.

Personiskā manta ne īpašību, ne daudzuma ziņā nedrīkst liecināt par ievēšanu komerciāliem nolūkiem.

Atbrīvojumu piešķir tikai attiecībā uz personisko mantu, kas **ievesta ne vēlāk kā divus gadus pēc mantojuma iegūšanas dienas** (pēc mantojuma lietu galīgas nokārtošanas). Tādējādi mantoto personisko mantu ar atbrīvojumu no ievadmitas nodokļiem var ievest divu gadu laikā pēc lietu iegūšanas īpašumā.

Personisko mantu **divu gadu laikā var ievest** un nodot laišanai brīvā apgrozībā **vairākās reizēs**.

Minētie nosacījumi ir attiecināmi arī uz juridiskām personām (piemēram, bezpeļņas organizācijām, pašvaldībām, biedrībām u. c.), kas ir reģistrētas kādā Eiropas Savienības dalībvalstī un ir iesaistītas bezpeļņas darbībā.

Ievedmuitas nodokļu atbrīvojumu nepiešķir attiecībā uz:

- alkohola izstrādājumiem¹;
- tabaku vai tabakas izstrādājumiem;
- komerciāliem transportlīdzekļiem;
- priekšmetiem, kurus izmanto arodā vai profesijā, izņemot pārnēsājamus lietišķajā mākslā vai brīvajās mākslās izmantojamus darbarīkus, kas bijuši vajadzīgi mirušā arodam vai profesijai;
- izejvielu krājumiem un galaproduktiem vai pusfabrikātiem;
- lauksaimniecības dzīvniekiem un lauksaimniecības produktu krājumiem, kuru daudzums pārsniedz ģimenes dienišķās vajadzības².

Mantojuma laišana brīvā apgrozībā, aizpildot muitas deklarāciju

Lai piemērotu ievedmuitas nodokļu atbrīvojumu personiskai mantai, kas iegūta mantojumā, precei piesaka muitas procedūru – laišana brīvā apgrozībā, aizpildot muitas deklarāciju Elektroniskajā muitas datu apstrādes sistēmā (EMDAS)³ un pievienojot:

- personu apliecinošu dokumentu;
- preču sarakstu, kas satur informāciju par mantojumā saņemto personisko mantu veidu, daudzumu, svaru un to vērtību (*sarakstā nav jāuzskaita katra vienība atsevišķi, var izmantot apkopojosu nosaukumu, piemēram, apģērbi – četras kastes, 50 kg, 400 EUR vērtībā; mēbeles – 5 gab., 100 kg, 300 EUR vērtībā u. tml.*);
- mantošanas apliecību;
- citus rīcībā esošos dokumentus atbilstoši darījuma apstākļiem, kas pamato mantoto lietu iegūšanu īpašumā.

Aizpildot importa muitas deklarāciju, visas preces, ko ievēd sakarā ar mantojumu, izņemot personisko transportlīdzekli, var deklarēt ar vienu preces Kombinētās nomenklatūras kodu **9919 00 00** "Pūrs un mājsaimniecības priekšmeti, kas pieder personai, kura maina pastāvīgo dzīvesvietu sakarā ar šīs personas laulību; personiskais īpašums, kas iegūts mantojumā".

¹ Regulas Nr. 1186/2009 2. panta "e" apakšpunkts: "alkohola izstrādājumi" ir produkti (alus, vīns, aperitīvi uz vīna vai spirta bāzes, brendiji, liķieri vai alkoholiskie dzērieni u. c.), kuri iekļauti Kombinētās nomenklatūras pozīcijās no 2203 līdz 2208.

² Regulas Nr. 1186/2009 18. pants.

³ [Elektroniskā muitas datu apstrādes sistēma \(EMDAS\) | Valsts ieņēmumu dienests](#)

Aizpildot muitas deklarāciju, laukā "Papildprocedūra" (datu elements 1110000 000) ir norādāms papildprocedūras kods:

- **"C04"** (*Personiskais īpašums, ko fiziska persona, kuras pastāvīgā dzīvesvieta ir Savienības muitas teritorijā, ir ieguvusi mantojumā (Regulas Nr. 1186/2009 17. pants));*
- **"C44"** (*Personiskais īpašums, ko ieguvušas mantojumā juridiskas personas, kas iesaistītas bezpeļņas saimnieciskā darbībā un kas veic uzņēmējdarbību Savienības muitas teritorijā (Regulas Nr. 1186/2009 20. pants));*
- **"59S"** (*Pievienotās vērtības nodokļa atbrīvojums preču importam, kas netiek aplikts ar muitas nodokli saskaņā ar Regulu Nr. 1186/2009, izņemot šīs regulas 23. pantā minēto saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma 53. panta trešo daļu).*

Valsts ieņēmumu dienests

Materiāls sagatavots: 25.11.2025.

Atsauksmes par materiāla kvalitāti vai priekšlikumus tā uzlabojumiem priecāsimies saņemt Valsts ieņēmumu dienesta [elektroniskās deklarēšanas sistēmas](#) sadaļā "Sarakste ar VID".